

Playing for Success: de eerste resultaten

Het afgelopen decennium is gebleken dat Playing for Success in Groot-Brittannië een zeer succesvol concept is voor kinderen met leerachterstanden. Omdat Playing for Success Nederland (PFS) een nieuw initiatief betreft, is het belangrijk om de voortgang en de opbrengsten goed te monitoren. Het is immers de vraag of PFS in Nederland net zulke positieve resultaten behaalt als de moederorganisatie in Groot-Brittannië.

Om die reden is een aantal onderzoekslijnen uitgezet. Het gaat om:

- Opbrengst voor de leerlingen: zicht krijgen op de opbrengsten van Playing for Success wat betreft de cognitieve ontwikkeling van leerlingen (taal en rekenen) en hun sociaal-emotionele ontwikkeling.
- Maatschappelijke meerwaarde: zicht krijgen op directe of indirecte effecten op maatschappelijke organisaties en hun functioneren.

Omdat de Leercentra van Playing for Success pas kort geleden van start zijn gegaan, hebben de resultaten en de conclusies van de diverse onderzoeken een voorlopig karakter. Het programma is in ontwikkeling, het aantal deelnemers is nog beperkt en slechts weinig harde toetsgegevens zijn beschikbaar. De verwachting is echter dat naarmate de centra zich verder ontwikkelen en meer deelnemers het programma volgen de nu gevonden resultaten worden bevestigd of zelfs versterkt.

Opbrengst voor de leerlingen

Taal en rekenen

PfS staat voor leren in een WOW-omgeving. Daarom is ervoor gekozen tijdens het programma de deelnemers niet te confronteren met toetsen. Dat betekent dat er naar alternatieve manieren gezocht is om de voortgang van de kinderen op taal en rekenen te onderzoeken. Een oplossing is het gebruik van de resultaten van regulier afgenomen toetsen in het primair onderwijs. CITO is gevraagd om dit onderzoek uit te werken en uit

te voeren. Cito beschikt niet alleen over een grote databank met de benodigde gegevens, maar ook over de expertise om kwantitatief onderzoek te doen op het terrein van taal en rekenen.

Cito heeft een vergelijking gemaakt met een controlegroep van leerlingen die een ongeveer gelijke score hadden als de PFS-groep bij de toetsafname vóór de start van het programma. Het blijkt dat bij zowel rekenen als bij spellen een extra voortgang is te zien bij deelnemers van PFS van 2 tot 3 maanden ten opzichte van vergelijkbare medeleerlingen.

De score voor begrijpend lezen neemt nauwelijks toe. Dat geldt zowel voor PFS-leerlingen als voor de controlegroep. Dit is verklaarbaar, omdat dat onderdeel waarschijnlijk het minst 'onderwijsbaar' is en veelal samenhangt met het intelligentieniveau van de leerlingen.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

PfS heeft, naast het verhogen van de taal- en rekenprestaties van de leerlingen, ook doelstellingen op het terrein van hun sociaal-emotionele ontwikkeling: het versterken van het zelfvertrouwen, het verhogen van de motivatie en het verbeteren van zelfstandig leren.

Ook bij de meting van de sociaal-emotionele ontwikkeling is ervoor gekozen om de deelnemers zo min mogelijk te belasten met toetsen. Daarom is gebruikgemaakt van een voor kinderen aansprekende methode en wordt alleen achteraf gemeten. Voor de ontwikkeling van het instrument, de

uitwerking en uitvoering van deze meting is gekozen voor Oberon, vanwege hun expertise op soortgelijke vormen van onderzoek binnen onderwijs.

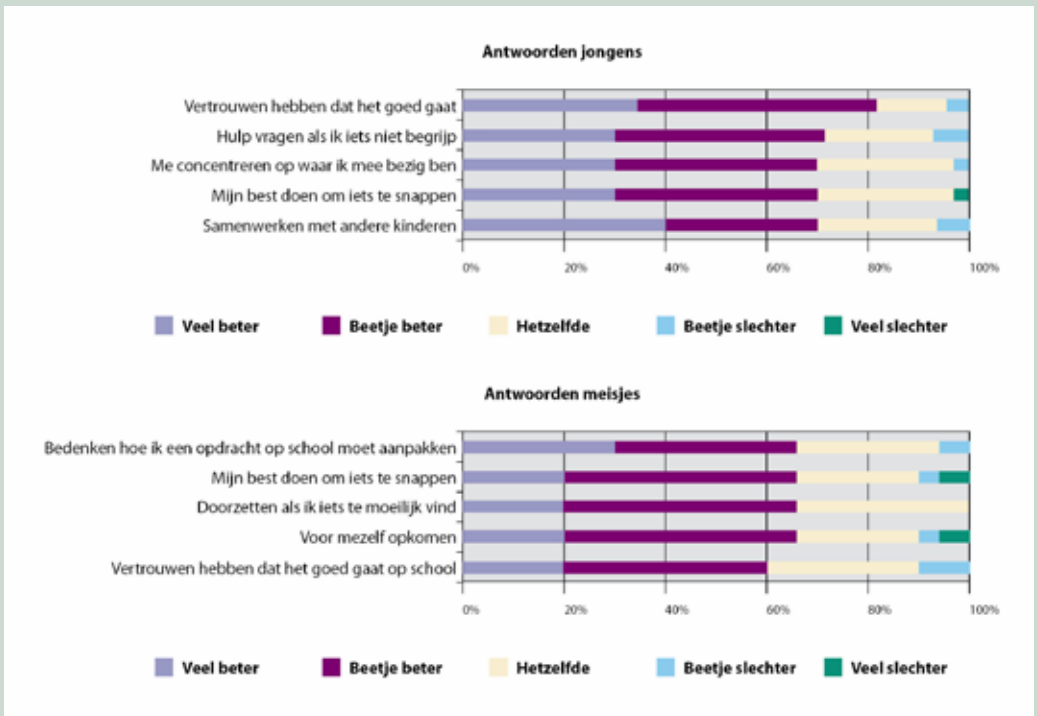
Aan het eind van het PFS-programma beantwoorden de deelnemers in een groepsessie vragen rond zelfvertrouwen, motivatie en zelfstandig leren met behulp van stemkastjes of via de computer. Het gaat om in totaal 15 items, gelijk verdeeld over deze drie thema's. Het gaat om een zelfbeoordeling, om wat leerlingen zelf ervaren.

102 leerlingen uit Den Haag, Eindhoven en Zwolle hebben aan het onderzoek deelgenomen. Omdat in één van de groepen de afname niet op de juiste wijze is verlopen, zijn de resultaten van deze groep niet meegenomen. De resultaten betreffen 90 leerlingen, 55 jongens en 35 meisjes.

Uit de resultaten blijkt dat het grootste deel van de leerlingen positief tot zeer positief is over de eigen ontwikkeling. In slechts 4% van alle antwoorden werd aangegeven dat men er een beetje

of veel slechter in was geworden, tegenover bijna tweederde een beetje beter of veel beter. De leerlingen vinden het vaakst dat zij vooruit zijn gegaan in 'Vertrouwen hebben dat het goed gaat op school'. Ook de items 'Mijn best doen om iets te snappen', 'Bedenken hoe ik een opdracht op school moet aanpakken' en 'Doorzetten als ik iets moeilijk vind' scoren hoog. De minste vooruitgang melden de leerlingen bij 'Het leuk vinden op school', maar ook hier vindt nog altijd 42% dat dit een beetje of veel beter is geworden en 39% dat dit hetzelfde is gebleven.

Wanneer we kijken naar de antwoorden over de drie thema's zelfvertrouwen, motivatie en zelfstandig leren, zien we dat de leerlingen gemiddeld de hoogste scores hebben toegekend aan items die samenhangen met 'zelfstandig leren'. Op het domein 'motivatie' ervaren de leerlingen de minste vooruitgang. De verschillen tussen de drie thema's zijn echter klein. Bovendien is de samenhang tussen de scores op de drie domeinen hoog. Dat wil zeggen dat leerlingen die op één

van de domeinen veel vooruitgang rapporteren, dat vaak ook doen op de beide andere domeinen. Wanneer we de antwoorden van jongens en meisjes met elkaar vergelijken, valt op dat de jongens gemiddeld meer vooruitgang melden dan meisjes. Ook verschillen de items waarop het hoogst wordt gescoord.

De jongens melden de meeste vooruitgang op het item 'Vertrouwen dat het goed gaat op school'. Ook 'Hulp vragen als ik iets niet begrijp' scoort bij de jongens hoog. Meisjes scoren op deze items lager. Zij scoren het hoogst op de volgende items: 'Bedenken hoe ik een opdracht op school moet aanpakken', 'Mijn best doen om iets te snappen', 'Doorzetten als ik iets moeilijk vind' en 'Voor mezelf opkomen'.

Het lijkt erop dat leerlingen na het volgen van het PFS programma meer vertrouwen hebben dat zij goed kunnen presteren én meer bereidheid hebben zich daarvoor in te zetten. Omdat het nog gaat om de resultaten van relatief weinig leerlingen zijn dit nog voorzichtige conclusies.

Maatschappelijke uitstraling

Aan het W.J.H. Mulier Instituut is gevraagd het onderzoek uit te voeren naar de meerwaarde van PFS en de maatschappelijke uitstraling. Dit bureau heeft zich gespecialiseerd in onderzoek op het snijvlak van maatschappij en sport.

Alle stakeholder krijgen veel positieve geluiden te horen over PFS. De leerlingen zijn trots en enthousiast, de ouders zien hun kind groeien, de betrokkenheid van de scholen is groot en de begeleiders doen met veel plezier en liefde hun werk. Ook de deelnemende betaald voetbalorganisaties ontvangen enthousiaste signalen, voelen dat het goed is voor het imago en zien ander publiek naar het stadion komen. De gemeenten zijn erg te spreken over de publicitaire belangstelling.

De meerwaarde van PFS ten opzichte van andere (leerachterstand)projecten ligt vooral in de positieve

uitwerking op de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen, de wow-factor en plezierbeleving door de combinatie met voetbal en de lesruimte in het stadion, de versterking van de ouderbetrokkenheid, de samenwerking tussen bedrijfsleven, onderwijs en sport, de maatschappelijke factor en het gevoel van eigenaarschap bij de diverse partners.

Het enthousiasme voor PFS op verschillende manieren door in het onderwijs: leerlingen staan te trappelen en leerkrachten willen graag meewerken. Het werkplezier en de eigen ontwikkeling van leerkrachten wordt vergroot door deelname aan PFS.

Wat betrokkenen bij PFS van te voren niet hadden verwacht was de grote uitbreiding van hun netwerk, hun contacten en de mogelijkheden die de samenwerking in PFS biedt om ook op andere terreinen samen te werken. PFS blijkt deuren te openen die anders gesloten blijven of mogelijkheden te scheppen die daarvoor nog niet gezien werden. Een ander onverwacht effect was de grote vlucht die het project op sommige plaatsen neemt: de snelle uitbreiding van het aantal groepen en leerlingen en de aanzuigende werking.

PFS biedt volgens de betrokkenen nog legio nieuwe kansen voor de toekomst. Die kansen liggen in het versterken van het netwerk van de diverse organisaties, de uitbreiding naar nieuwe doelgroepen (voortgezet onderwijs of ouders) en de uitbreiding naar andere WOW-omgevingen zoals pretparken en theaters.

Conclusie

Hoewel de onderzoeksresultaten nog een voorlopig karakter hebben, kan uit de verschillende onderzoeken worden geconcludeerd dat het project zeer veelbelovend is. Dit geldt voor zowel de leerresultaten van de deelnemers op taal en rekenen (een licht tot matig positief effect), als hun sociaal-emotionele ontwikkeling (op bijna alle onderdelen een zeer positieve respons). Ook

de maatschappelijke uitstraling is duidelijk, wordt breed waargenomen en blijkt op een aantal punten zelfs de verwachtingen te overstijgen.

Bronnen

Cevaal, A en Lucassen, J. (2010) Playing for Success! Studie onder stakeholders naar de maatschappelijke uitstraling van Playing for Success., 's-Hertogenbosch oktober 2010, W.J.H. Mulier Instituut

Landelijke Rapportage sociaal-emotionele ontwikkeling Playing for Succes, voorjaar 2010, Utrecht augustus 2010, Oberon

Kamphuis, F en Kleintjes, F (2010) Eerste bevindingen Rekenen en Taal Playing for Success, Arnhem september 2010, Cito

Walraven, M. en Van Haalen, J. (2010) Leren met een WOW-factor!. Onderwijsverlenging Eindhoven: Playing for Success.

Monitorrapportage Utrecht juni 2010, Oberon
Walraven, M. en Van Haalen, J. (2010) Procesrapportage Playing for Success Zwolle. Oberon, Utrecht, december 2010

Walraven, M. en Van Haalen, J. (2010) Procesrapportage Playing for Success Den Haag. Oberon, Utrecht, december 2010

Priori-tijd voor de jeugd!

De NKS stelt de sportvereniging centraal en staat daarbij voor: samen werken aan een pedagogisch verantwoord en sportief klimaat in veilige sportverenigingen, ofwel en in het bijzonder: de jeugd een veilige en goede sportomgeving bieden. Dit is het waar de NKS zich vanuit haar identiteit al jaren in het hele land voor inzet. En met succes. De NKS groeit en ook het aantal diensten en producten voor onze leden groeit.

WAARIN ONDERSCHIEDEN WIJ ONS?

WAT

- De NKS maakt zich sterk voor sportieve waarden, veilige sportomgevingen voor de jeugd, respectvolle omgangsvormen, leeftijds specifieke benaderingswijzen en pedagogisch verantwoord leidinggeven.
- Daarnaast staan we de vereniging ook bij in moeilijke kwesties rond juridische- en accommodatiezaken.

HOE

- Door steeds direct toepasbare diensten en producten te ontwikkelen, zoals Kick-off, EHBSO, Jeugdsport in Uitvoering en De Waarde(n)volle Club.
- Door activiteiten te organiseren voor jeugd en kaderleden van verenigingen, zoals instuiven, toemooien en train-de-trainer projecten.
- Door medewerkers te waarderen, o.a. via de verkiezing van de Jeugtleider van het Jaar.
- Door lerende netwerken te creëren, zoals clusters van verenigingen, waarin we van elkaar leren.
- Door contact te houden met de verenigingen en snel te reageren op hulpvragen, veelal zelfs gratis!

MET WIE

- Met vernieuwend denkende partners.
- Met partners die diensten en producten beschikbaar stellen.
- Met partners die ook financiële voordelen bieden aan de verenigingen.

NKS - Koolikersweg 1 - 5223 KA - 's-Hertogenbosch - T 073-6131376 - E info@nks.nl - W www.nks.nl